

Tárgy: pénzmosási rendelkezések megsértése, ügyfél-azonosítás elmulasztása

**Budapesti Regionális Fegyelmi Bizottság
Fegyelmi Tanácsa**

Ügyszám: **2020. F. 104/9.**

A Budapesti Regionális Fegyelmi Bizottság Fegyelmi Tanácsa [...] budapesti ügyvéd ellen folyamatban lévő fegyelmi eljárásban a 2020. július 6. napján megtartott nem nyilvános tárgyaláson zárt ülésben meghozta, majd kihirdette az alábbi fegyelmi

h a t á r o z a t o t :

A Fegyelmi Tanács megállapítja, hogy [...] eljárás alá vont ügyvéd 3 (három) rendbeli, szándékos fegyelmi vétséget követett el, ezért

750.000 Ft, azaz hétszázötvenezer forint pénzbírság

fegyelmi büntetéssel sújtja, melynek végrehajtását 3 (három) évre felfüggeszti.

A Fegyelmi Tanács kötelezi az eljárás alá vont ügyvédet arra, hogy 80.000 Ft átalányköltséget 30 napon belül fizessen meg a Budapesti Ügyvédi Kamara pénztárába, vagy banki utalással teljesítse a Budapesti Ügyvédi Kamara bankszámlájára, az ügyszámra való hivatkozással.

Indokolás

A Budapesti Ügyvédi Kamara titkára feljegyzést készített a vezető fegyelmi biztos részére, amelyben tájékoztatta az eljárás alá vont ügyvéd székhelyén végzett pénzmosás-megelőzési helyszíni ellenőrzésről, és az ennek során tapasztalt hiányosságokról.

A vezető fegyelmi biztos hivatalból előzetes vizsgálatot rendelt el.

A fegyelmi biztos határozatával az eljárás alá vont ügyvéddel szemben fegyelmi eljárást kezdeményezett.

A tényállás:

A Budapesti Ügyvédi Kamara az Üttv. 186. § (1) bekezdés és 2019.Eln.470/06/37. számú határozat alapján a pénzmosás és terrorizmus finanszírozásának megelőzésére és megakadályozására vonatkozó rendelkezések megtartására irányuló ellenőrzést végzett az eljárás alá vont ügyvéddel.

A kamarai vizsgálók által felvett jegyzőkönyv tanúsága szerint az eljárás alá vont ügyvéd úgy nyilatkozott, hogy végez a 2017. évi LIII. tv. (Pmt.) hatálya alá tartozó tevékenységet, azon belül is ingatlan tulajdonjogának, valamint ingó vagyonelem, különösen pénzeszköz, pénzügyi eszköz ellenérték nélkül történő átruházása során működik közre.

A vizsgálók megállapították, hogy az ellenőrzés alá vont ügyvéd a szükséges technikai feltételek közül nem rendelkezik:

- az elektronikus aláírás igazoló kártya olvasásához szükséges kártyaolvasóval,
- szkennelvel,
- működőképes internet kapcsolattal,
- a Pmt. 17. § (1) bekezdés szerinti távazonosítási eszközzel és programmal.

A vizsgálók megállapították, hogy az eljárás alá vont ügyvéd által ellenőrzésre felkínált és az ellenőrzés tárgyává tett

- 1. sz. ügyben ingatlan adásvételi ügylet során a szerződő felek azonosítását az általuk rendelkezésre bocsátott személyi igazolványok és lakcímkártyák bemutatásával elvégezte, azokról a felek tájékoztatása mellett fénymásolatot készített, amelyeket az ügy aktájában elhelyezett, azonban személyi adataiknak és személyi okmányainak JÜB ellenőrzésére nem került sor,

- a 2. sz. ügyben lakáscsere, ingatlan adásvételi ügylet során a szerződő felek személyi okmányainak másolatát nem helyezte el az ügy iratai között, és az azonosításukat, adataikat semmilyen módon nem dokumentálta, nyilatkozatot e tekintetben nem íratott alá velük, így a felek azonosítására és ennek dokumentálására, valamint a szerződő felek személyi adatainak és személyi okmányainak JÜB ellenőrzésére nem került sor,
- a 3. sz. ügyben ingatlan ajándékozási ügylet során a szerződő felek személyi okmányainak másolatát nem helyezte el az ügy iratai között, és az azonosításukat, adataikat semmilyen módon nem dokumentálta, nyilatkozatot e tekintetben nem íratott alá velük, így a felek azonosítására és ennek dokumentálására, valamint a szerződő felek személyi adatainak és személyi okmányainak JÜB ellenőrzésére nem került sor.

Az említett ingatlan ügyletek során megvalósult ellenőrzési hiányosságok következtében közvetlen káreseményről a Budapesti Ügyvédi Kamara eddig nem szerzett tudomást.

A fegyelmi biztos végindítványa:

A fegyelmi biztos álláspontja szerint az eljárás alá vont ügyvéd azzal a magatartásával, hogy a tényállásban írt három ügyben a kötelező azonosítást és ellenőrzést nem végezte el, három rendbeli szándékos fegyelmi vétséget valósított meg. Az ügy jelentős tárgyi súlya mellett a számos enyhítő körülményre tekintettel írásbeli megrovás fegyelmi büntetésre tett indítványt.

Az eljárás alá vont ügyvéd a fegyelmi eljárás során nem tett érdemi nyilatkozatot.

A Fegyelmi Tanács döntése és jogi indoka:

A fegyelmi biztos fegyelmi felelősség megállapítására tett indítványa alapos.

A fenti tényállás alapján alkalmazandó anyagi jellegű jogszabályok:

Ptk. 5:165. § az ingatlan-nyilvántartás az ingatlanokra vonatkozó jogok, valamint jogi szempontból jelentős tények nyilvános és **közhiteles nyilvántartása.**

Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (Inytv.) 5. § (1) az ingatlan-nyilvántartás - az ingatlanok e törvényben meghatározott adatai (a továbbiakban: ingatlanadatok) kivételével - **közhiteles hatóság** nyilvántartás.

Inytv. 32. § (2) a belföldön kiállított magánokirat bejegyzés alapjául csak akkor szolgálhat, ha [...] **d)** az okiratot ügyvéd [...] ellenjegyzéssel látta el, [...]

(3) a tulajdonjog, hasznélvezeti jog, a használat joga, telki szolgalmi jog, vételi jog, eladási jog, jelzálogjog keletkezésére, módosulására, illetve megszűnésére vonatkozó bejegyzésnek [...], ügyvéd [...] által ellenjegyzett magánokirat alapján van helye.

Ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (Üttv.):

32. § (1) A jogi tanácsadásra adott megbízás kivételével a megbízási szerződés megkötése előtt a megbízott, valamint a munkáltatója és harmadik személy közötti szerződés ellenjegyzését megelőzően az [...] ügyvéd elvégzi az ügyfél [...] illetve az ezek képviseletében eljáró **személy azonosítását.**

(2) Az ügyvéd azt a természetes személyt, akit nem ismer, vagy akinek a személyazonosságát illetően kétsége merül fel, személyazonosításra alkalmas okmánya megtekintésével azonosítja.

(3) Az ügyvéd a természetes személy adatait a **nyilvántartott adatokkal való egyezőségének és az általa bemutatott okmányok érvényességének ellenőrzése érdekében a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásból, a járművezetői engedély-nyilvántartásból, az útiokmány-nyilvántartásból és a központi idegenrendészeti nyilvántartásból elektronikus úton a következő adatokat igényelheti:**

a) természetes személyazonosító adatok,

b) állampolgárság, hontalanság, menekült, bevándorolt, letelepedett, illetve EGT-állampolgár jogállás,

c) lakcím,

d) arckép más,

e) aláírás,

- f) a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 18. § (5) bekezdése szerinti tények,
- g) a külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény 24. § (1) bekezdés f) pontja szerinti adatok és az okmány érvényességi ideje,
- h) a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény 8. § (1) bekezdés b) pont ba)-bb) alpontja szerinti adatok,
- i) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény 76. § d) pontja, 80. § (1) bekezdés b) és c) pontja, valamint a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 95. § (1) bekezdés g) pontja, 96. § (1) bekezdés g) pontja, továbbá 100. § (1) bekezdés b) és c) pontja szerinti adatok.
- (4) A jogi személyt vagy más szervezetet az ügyvéd a jogi személyt vagy más szervezetet nyilvántartó hatóság nyilvántartása vagy az abból származó kivonat alapján azonosítja.
- (5) Ha a természetes személy ügyfél azonosítása elháríthatatlan külső akadályba ütközik, az a megbízási szerződés megkötését nem zárja ki, azonban a külső akadály megszűnését követően a megbízott az ügyfél azonosítását haladéktalanul köteles elvégezni.
- (6) Ha a természetes személy ügyfél képviselőjében meghatalmazott jár el, az ügyfél külön azonosítását az ügyvéd mellőzi, feltéve, hogy az ügyfél személyazonosításra alkalmas adatait tartalmazó meghatalmazást ügyvéd ellenjegyezte, közjegyző készítette, a meghatalmazó aláírását közjegyző hitelesítette, vagy a meghatalmazást az aláírás helye szerint illetékes magyar külképviseleti hatóság hitelesítette vagy felülhitelesítette, illetve azt Apostille tanúsítvánnyal látták el.
- 7) A közhiteles nyilvántartásba való bejegyzés alapjául szolgáló okirat ellenjegyzését megelőzően az ügyvéd - a személyazonosság és az okmány érvényességének ellenőrzése érdekében - a (2)-(4) és a (6) bekezdés alkalmazásával azonosítja a jognyilatkozatot tevő személyeket, szervezeteket, valamint az azok képviselőjében eljáró személyeket.
- (8) A magyar állampolgársággal vagy magyarországi lakcímmel rendelkező személynek a (7) bekezdés szerinti azonosítása során az okirat ellenjegyzését megelőzően az ügyvéd köteles a bemutatott okmányra vonatkozó, a (3) bekezdés szerinti adatokat igényelni, kivéve, ha az adatigénylésre az érintett személy vonatkozásában harminc napon belül már sor került.

11/2017. (XI. 20.) MÜK szabályzat az okiratszerkesztésről és az elektronikus ügyintézésről

2.1.3. Az ügyvédi tevékenység gyakorlója nem fogadhat el olyan megbízást, amelyet a jogszabályban előírt elektronikus ügyintézési feltételek vagy jogszabályban előírt elektronikus ügyintézési módhoz egyébként szükséges technikai feltételek hiányában nem tud teljesíteni.

2.3. A természetes személy azonosítása során történő elektronikus adatigénylés

2.3.1. Az ügyvédi tevékenység gyakorlója az Üttv. 32. § (3) bekezdése szerinti adatigénylést a magyar állampolgár, illetve a magyarországi lakcímmel rendelkező természetes személy vonatkozásában kezdeményezi.

Az ingatlan adásvételi szerződés ellenjegyzése az Üttv. 32. § (7) bekezdésében írt közhiteles nyilvántartásba való bejegyzés alapjául szolgáló okirat ellenjegyzésének minősül.

Az eljárás alá vont ügyvéd azzal a magatartásával, hogy a kamarai ellenőrzés során feltárt ügyekben

- két esetben az okiratszerkesztés alkalmával az Üttv. 32. § (1) bekezdésében írt azonosítást,
- három esetben pedig az okirati ellenjegyzést megelőzően, az Üttv. 32. § (3) bekezdése szerinti adatigénylést

nem végezte el az érintett személyek személyazonosság és okmányérvényességének ellenőrzése érdekében, megszegte az Üttv. 32. § (3), (7), (8) bekezdésében írt szabályokat.

A személy- és okmányadatok ellenőrzésére a nyilvántartó által működtetett Jogügyletek Biztonságát Erősítő Adatszolgáltatási Keretrendszeren (JÜB) keresztül elektronikus úton kerül sor.

Az eljárás alá vont ügyvéd nem rendelkezett az Üttv. 18. §-ban írt bizalmi szolgáltatóval kötött érvényes szerződéssel, a szolgáltatás igénybevételéhez szükséges technikai feltételekkel sem, ami biztosította volna részére a feltételeknek megfelelő minősített elektronikus aláírást vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírást, ezért nem is fért hozzá a JÜB keretrendszerhez.

Önmagában az a tény, hogy az eljárás alá vont ügyvéd nem rendelkezett az elektronikus ügyintézéshez szükséges feltételekkel - normatív szabályozás hiányában - nem sért semmilyen rendelkezést, de a legálisan végezhető tevékenységét meglehetősen behatárolja.

Az eljárás alá vont ügyvéd az előírt elektronikus ügyintézési feltételek hiányában nem vállalhatott volna olyan megbízást, melynek ellátásához ez szükséges, így magatartásával megsértette a 11/2017. (XI. 20.) MÜK szabályzat 2.1.3. pontjában írtakat is.

Az **Üttv. 107. § a)** pontja értelmében fegyelmi vétséget követ el az ügyvéd, ha az ügyvédi tevékenység gyakorlása során az e tevékenység gyakorlásából eredő, jogszabályban, a Magyar Ügyvédi Kamara Alapszabályában és a területi kamara alapszabályában (a továbbiakban együtt: alapszabály), vagy etikai szabályzatban meghatározott kötelességét szándékosan vagy gondatlanságból megszegi.

Az ÜESZ 12.1 pontja az ügyvédi tevékenység gyakorlójának kötelezettségeit a kamarai szervek minden szabályzatára és határozatára kiterjeszti.

A Fegyelmi Tanács megállapítja, hogy az eljárás alá vont ügyvéd megszegte a rá vonatkozó szabályokat. A szabályszegés három megbízás során, megbízásonként külön-külön, egy-egy rendbeli vétséget valósított meg, így a magatartás összesen három rendbeli – és a szabályok kötelező ismerete okán – szándékos fegyelmi vétségnek minősül.

A Fegyelmi Tanács a büntetést az ügy összes körülményére tekintettel az Üttv. 108. § b), 109. § (1), (2) a) (3), 111. § (1) bek. alapján állapította meg az általa mérlegelt alábbi szempontok szerint.

A Fegyelmi Tanács megállapítja, hogy az ügyvédi megbízáshoz és az ügyvédi ellenjegyzéshez kapcsolódó szabályok megszegése mindig kiemelt tárgyi súllyal bíró fegyelmi vétséget valósít meg. A törvényalkotó által biztosított ellenjegyzési jogosítványok tükrözik az ügyvédi hivatásrendbe vetett társadalmi bizalmat. Ennek megőrzését biztosítja a kapcsolódó garanciális szabályok maradéktalan betartása. Az eljárás alá vont ügyvéd szabályszegése önmagában, a védett jogtárgy miatt kiemelkedő tárgyi súllyal bír, ami a generális prevenció szempontjából jelentős súlyosító körülményként értékelhető. A Fegyelmi Tanács a fegyelmi büntetés meghatározása során az eljárás alá vont ügyvéd és a konkrét eset kapcsán felmerült speciális egyedi szempontokat is mérlegelte. E körben súlyosító körülményként kellett értékelni az eljárás alá vont ügyvéd fegyelmi előéletét, mely szerint már több alkalommal megállapították fegyelmi felelősségét, jelentős pénzbírsággal sújtották. Enyhítő körülményként kellett értékelni, hogy a cselekmények nem generáltak konkrét személynek sérelmet vagy kárt, továbbá az eljárás alá vont ügyvéd idős korát és egészségi állapotát.

A Fegyelmi Tanács az eljárás alá vont ügyvédet – felelősségének megállapítására tekintettel – az Üttv. 142. § (2) bekezdése, valamint a FESZ 40. 1. 40. a), 2. a) pont alapján kötelezte a fegyelmi eljárás átalányköltségének megfizetésére.

A Fegyelmi Tanács határozata elleni jogorvoslatot az Üttv. 135. § bekezdése teszi lehetővé.

A Fegyelmi Tanács felhívja az eljárás alá vont ügyvéd figyelmét az Üttv. 111. § (2) bek. második mondatában írtakra, mely szerint a fegyelmi büntetés végrehajtása felfüggesztésének ideje alatt elkövetett újabb fegyelmi vétség miatt jogerősen kiszabott újabb fegyelmi büntetés esetén a felfüggesztett büntetést végre kell hajtani.

A Fegyelmi Tanács határozata 2020. szeptember 10. napján jogerős és a felfüggesztett büntetés kivételével végrehajtható.

(Budapesti Regionális Fegyelmi Bizottság – 2020. F. 104.)